

НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ
АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ОСВІТЯН, ІННОВАТОРІВ

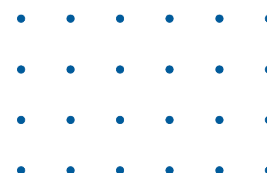
#49, 2024

ЗМІСТ

1. Документи міжнародних організацій	2
ОЕСР: ЦСР- ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ.....	2
ОЕСР: МІЖНАРОДНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ УГОДИ	3
ОЕСР: РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	3
ОЕСР: NET ZERO У БОРОТЬБІ ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ	4
ОЕСР: СТАНДАРТИ ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЛОВОЇ ПОВЕДІНКИ БІЗНЕСУ	5
2. Корисні новини України та світу	5
QS WORLD UNIVERSITY RANKINGS: SUSTAINABILITY 2025	5
ЕТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ІШ В АКАДЕМІЧНІЙ ПРАКТИЦІ	6
РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	7
КУРСИ PROMETHEUS ВІД ПРОВІДНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ СВІТУ	7
ПАРТНЕРСТВО З УНІВЕРСИТЕТАМИ	8
НАУКА В АРГЕНТИНІ: ВАЖКИЙ ВИКЛИК СЬОГОДЕННЯ	8
ONLINE LEARNING RANKINGS 2024.....	9
АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА: ІР ОБ'ЄКТИ НА БАЛАНСІ УНІВЕРСИТЕТІВ.....	10
ФІНАНСОВІ ВИКЛИКИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ	10
ПІДГОТОВКА ДО ПАРТНЕРСТВ ЗВО ТА БІЗНЕСУ	11
БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	12
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	12
РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКИХ НАВИЧОК ТА КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ	13
OPEN DATA MATURITY 2024	13
ЗАЛИШАТИСЯ З ТЕПЛОМ, ЗВ'ЯЗКОМ ТА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЄЮ	14
КЛАСИ НА ОСНОВІ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ	14
3. Наукові заходи	15
ПОБУДОВА ІМІДЖУ ОРГАНІЗАЦІЇ	15
ІШ В АНТИПЛАГІАТНІЙ ПЕРЕВІРЦІ	16
ВІДКРИТА НАУКА ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ	16
МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ SPQEO.....	17
СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО КОНТЕНТУ	17
МІЖНАРОДНІ СТИЛІ ЦИТУВАННЯ.....	18

ОНЛАЙН-ВОРКШОП ВІД GOOGLE FOR EDUCATION	18
ДАНІ WOS У ГАЛУЗІ СУСПІЛЬНИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ НАУК І МИСТЕЦТВА	18
ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА З ЄВРОПЕЙСЬКОЮ АСОЦІАЦІЄЮ УНІВЕРСИТЕТІВ	19

1. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: ЦСР- ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

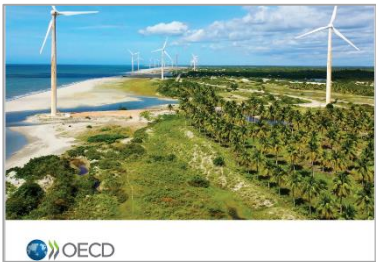
Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Оцінка нетто-нульових показників для фінансових установ» із серії «Політичні документи ОЕСР щодо бізнесу та фінансів». Наголошується, що зміна клімату прискорюється, тому потрібні амбітні та ефективні політичні дії для суттєвого скорочення викидів парникових газів, здійснення кліматичного

переходу та подолання негативних наслідків, пов'язаних зі зміною клімату. Державна політика залишається центральною ланкою кліматичних дій, але разом із тим фінансова система та фінансові установи можуть відігравати важливу роль у перерозподілі капіталу для інвестування у кліматичні рішення та фінансування кліматичного переходу. Необхідний моніторинг реалізації стратегій і планів, спрямованих на досягнення нульового рівня викидів та відповідних дій фінансових установ у контексті інвестиційних та фінансових рішень, пов'язаних зі зміною клімату, що має бути побудований на прозорих і зрозумілих метриках. У звіті досліджуються ключові проблеми та можливості, пов'язані з формуванням прозорі, конкретної та цілісної системи показників для підтримки моніторингу зобов'язань фінансових установ щодо «чистого нуля». Увагу зосереджено на 5 варіантах показників, запропонованих різними ініціативами: показано типи та тематична спрямованість інформації, сильні риси та прогалини, методологічні обмеження. Підкреслюється необхідність продовження зусиль для розроблення надійних показників, стимулювання належного розкриття даних, розвитку міжнародного співробітництва для забезпечення основ для ефективних кліматичних дій.

Детальніше: <http://surl.li/agqgky>, <http://surl.li/jdquyf>

Фото: скріншот

ОЕСР: МІЖНАРОДНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ УГОДИ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Зміцнення сталого інвестування через міжнародні інвестиційні угоди». Наголошується, що такі угоди все частіше включають положення щодо підтримки сталого інвестування. Раніше вони здебільшого охоплювали питання підтримки традиційного інвестування, зосереджуючись на питаннях прозорості, обміну інформацією, спрощення адміністративних процедур, створення національних координаційних центрів підтримки іноземних інвесторів. Наразі з'являються ініціативи щодо більш широких заходів для покращення внутрішнього інвестиційного клімату окремих країн для сприяння сталому інвестуванню. Положення такого типу з'явилися у контексті переговорів Світової організації торгівлі щодо Угоди про сприяння інвестиціям для розвитку, зокрема - при підготовці Інвестиційного протоколу до Африканської континентальної угоди про вільну торгівлю. У цьому звіті обговорюється цінність включення положень щодо сталого інвестування в угоди, забезпечення узгодженості такої політики, обізнаності зацікавлених сторін, заохочення та сприяння інвестиціям, роз'яснюється їх узгодженість з міжнародними стандартами та нормами (у т.ч. рекомендаціями ОЕСР щодо якості ПІІ). Експерти пояснюють, як ці нові положення можуть бути реалізовані на національному рівні, пропонують інструменти співпраці для підтримки їх реалізації.

Детальніше: <http://surl.li/kpoqeg>, <http://surl.li/ngjipe>

Фото: скріншот

ОЕСР: РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Прогноз цифрової економіки 2024: посилення зв'язків, інновацій та довіри». Наголошується, що національні цифрові стратегії швидко змінюються, а профільні цифрові міністерства відіграють більш важливу роль у їх розробленні та координації упровадження. Цифрове урядування, зв'язок та цифрові навички - три головні пріоритети цифрової політики для 38 країн ОЕСР та країн-партнерів організації. Національні цифрові стратегії, які все частіше розробляються на високому державному рівні, є основним засобом координації цифрової політики країн. Серед майже 1,2 тис. політичних ініціатив у минулому році близько третини спрямовані на підвищення ефективного використання цифрових технологій задля підтримки соціальному прогресу та стимулювання інновацій. Штучний інтелект і технології 5G – найчастіше

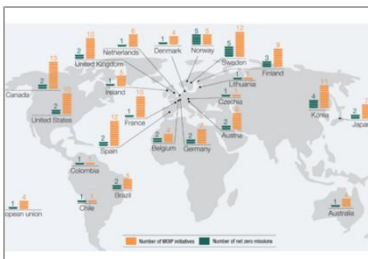

згадувані технології, які швидко змінюються й характеризують нинішню фазу цифрової трансформації, що несе у собі як можливості, так і ризики для економіки та суспільства. У першому томі, присвяченому перспективам розвитку цифрової економіки міститься інформація про ключові технології, що лежать в основі цифрової трансформації, а також про їхній вплив на економіку. У другому томі розглядаються нові цифрові пріоритети, особливості політики та управління в різних країнах, аналізуються тенденції, що народжуються, йдеться про інструменти підтримки цифрової трансформації, стимулювання цифрових інновацій та зміцнення довіри у цифрову епоху.

Детальніше: <http://surl.li/oumroi>, <http://surl.li/vlvedo>

Фото: скріншот

ОЕСР: NET ZERO У БОРОТЬБІ ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ

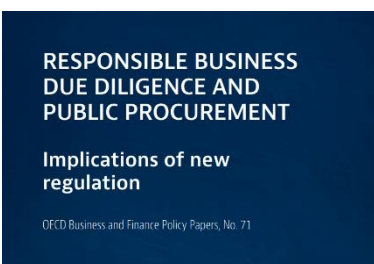

У блозі Організації економічного співробітництва та розвитку опублікована стаття старшого політичного аналітика директората з питань науки, технологій та інновацій Філіпа Ларрю «Чому місії Net Zero не вдаються – і що політики можуть з цим зробити». Зазначається, що «Peut mieux faire» часто використовується як конструктивний зворотний зв'язок, заклик до реалізації невикористаного потенціалу. Це визначення влучно описує поточний стан місії «чистого нуля», які мають великі перспективи, але обмежені серйозними проблемами. Автор формулює місію Net Zero як політичної ініціативи з амбітними та інноваційними інструментами боротьби зі зміною клімату, яка покликана об'єднувати уряди, підприємства, дослідників та громадянське суспільство навколо спільних екологічних цілей. За останні п'ять років у рамках цієї місії формувались інноваційні рамки співпраці та мобілізації ресурсів у галузевих, дисциплінарних та адміністративних розрізах для досягнення чистого нуля. Ця мета є важливим елементом зупинки глобального потепління, захисту екосистем і забезпечення сталого майбутнього для прийдешніх поколінь. На основі актуального аналізу ОЕСР автор зосереджує свою увагу на трьох наступних питаннях: ландшафт місії чистого нуля; бар'єри, що стримують цю місію; способи розкриття потенціалу місії та роль ОЕСР. Він наголошує на необхідності розширення відповідних дій і впровадження стратегій інноваційного фінансування екологічних проєктів та підтримки розвитку міжнародної співпраці у цій галузі.

Детальніше: <http://surl.li/ugipnj>, <http://surl.li/kmeyxz>

Фото: скріншот

ОЕСР: СТАНДАРТИ ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЛОВОЇ ПОВЕДІНКИ БІЗНЕСУ

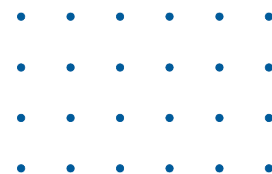

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Відповідальна перевірка бізнесу та державні закупівлі: наслідки нового регулювання» із серії «Політичні документи ОЕСР щодо бізнесу та фінансів». Наголошується, що стандарти відповідальної ділової поведінки еволюціонували від добровільного характеру до більш обов'язкових, юридичних вимог до бізнесу. Одночасно уряди стикаються із закликами дотримуватися вказаних стандартів у рамках побудови глобальних ланцюгів поставок, а здійснення комплексної перевірки дотримання стандартів відповідальної ділової поведінки стає каталізатором запровадження аналогічних норм для усіх ринкових суб'єктів к процесі здійснення державних закупівель. Експерти аналізують наслідки регулювання стандартів відповідальної ділової поведінки та можливі наслідки неузгодженості відповідних політик і загальних рамок для глобального бізнесу.

Детальніше: <http://surl.li/oqucam>, <http://surl.li/guzwva>

Фото: скріншот

2. Корисні новини України та світу

QS WORLD UNIVERSITY RANKINGS: SUSTAINABILITY 2025

Оприлюднене чергове видання рейтингу QS World University Rankings: Sustainability 2025, який презентує світові університети-лідери у соціальній, екологічній та управлінській стійкості. Рейтинг вимірює внесок університетів у досягнення Цілей сталого розвитку ООН, зосереджуючись на відповідному оцінюванні впливу університетів як центрів освіти і досліджень та потужних роботодавців. Також він демонструє здатність університетів долати управлінські проблеми, з якими стикається будь-яка велика і складна організація. При побудові рейтингу аналізувались показники сталого розвитку (екологічна освіта, екологічні дослідження, екологічна стійкість), соціального впливу (працевлаштування та успішність, рівність, здоров'я та добробут, вплив

освіти, обмін знаннями) та показники ефективності і прозорості управління. До рейтингу включені освітні та наукові заклади, що відповідають вимогам QS World University Rankings, QS Rankings by Region або QS Rankings by Subject. Цьогоріч до рейтингу Sustainability увійшло 17 українських університетів, зокрема - Львівський національний університет «Львівська політехніка», Сумський державний університет, Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, Львівський національний університет імені Івана Франка, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут».

Детальніше: <http://surl.li/yfrswe>, <http://surl.li/mgnxxy>

Фото: pixabay.com

ЕТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ШІ В АКАДЕМІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Джульєтти Роусел «Вчені діляться рекомендаціями щодо етичного використання штучного інтелекту в дослідженнях». У ній автор зазначає, що науковці розуміють важливість прозорості та надійності перевірки поданих до журналів рукописів наукових публікацій. Джульєтта надає поради щодо етичного використання штучного інтелекту в академічній літературі й недопущення сумнівних дослідницьких практик. При цьому вона спирається на рекомендації, розроблені вченими з університетів Кембриджа, Копенгагена, Оксфорда, Національного університету Сінгапуру та інших установ, опубліковані в Nature Machine Intelligence. Надзвичайно високий рівень поширення використання великих мовних моделей (LLM), таких як ChatGPT, у наукове середовище, спричиняє велику кількість різноманітних ризиків (плагіат, некоректне зазначення авторства тощо). Провідні наукові журнали світу «тепер активно заохочують відповідальне використання ГШІ для підвищення якості». Для цього у будь-яких рукописах, які містять згенеровані ШІ тексти, повинне надаватись чітке однозначне підтвердження та забезпечуватись прозорість щодо використання LLM. Крім того, знову набуває неабиякого значення людська перевірка текстів, яка має гарантувати точність і цілісність будь-якої роботи, створеної у співпраці зі штучним інтелектом, щоб встановити, що у роботу був зроблений «значний людський внесок». Ці рекомендації розроблялись на тлі активних дебатів щодо використання штучного інтелекту в академічних колах і щодо того, чи повинні університети обмежити використання цієї технології або прийняти її, причому останні дослідження показують, що науковці використовують інструменти ШІ навіть більше, ніж студенти. Наприклад, пропонується шаблон, який автори можуть використовувати, направляючи рукописи до видавництва, щоб підтвердити задіяння інструментів ШІ у своїй роботі. Потрібно упорядковувати етичні

стандарти та забезпечувати їх дотримання в умовах максимальної прозорості щодо використання LLM. Джуліан Савулеску, директор Оксфордського центру практичної етики та один із співавторів рекомендацій, стверджує, що інструменти ШІ «можуть знищити академічну незалежність, креативність, оригінальність і саму думку як таку. Разом із тим, вони також можуть сприяти неймовірній спільній творчості та продуктивності».

Детальніше: <http://surl.li/gqzbzo>, <http://surl.li/hblzgx>, <http://surl.li/gfqoqj>

Фото: pixabay.com

РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

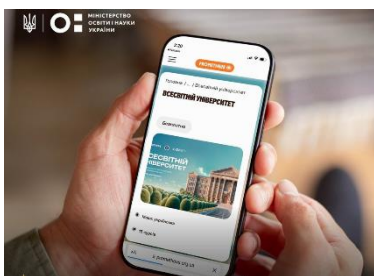

На сайті Європейського тренінгового центру опубліковано документ 2024 «Роль громадянського суспільства у навчанні упродовж життя та розвитку людського капіталу». Наголошується, що роль організації громадянського суспільства мають значний вплив на такі аспекти суспільного прогресу, як навчання упродовж життя і таким чином сприяють розвитку людського капіталу. Ці організації допомагають усувати прогалини в освіті, сприяють інклюзивності та розширюють можливості людей за допомогою інноваційних підходів до навчання й пошуку можливостей працевлаштування. Йдеться про те, вони відстоюють інклюзивні можливості навчання для всіх (особливо - для уразливих груп населення); запроваджують інновації за допомогою нових методів навчання та технологій; створюють партнерські відносини з урядами, освітянами та бізнесом, щоб посилити позитивний вплив; розширюють можливості громад, сприяючи їх активній участі у суспільному житті та громадянській активності. Документ узагальнює досвід ряду країн, зокрема - Албанії, Йорданії, Сербії, Таджикистану, України та Узбекистану й закликає до більш тісної співпраці задля формування справедливих і стійких стратегій навчання упродовж життя у всьому світі.

Детальніше: <http://surl.li/rwihqj>, <http://surl.li/jfzpyq>

Фото: скріншот

КУРСИ PROMETHEUS ВІД ПРОВІДНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ СВІТУ

На платформі Prometheus у межах проєкту «Всесвітній університет» стали доступні нові курси від провідних світових закладів освіти - Гарварду, Массачусетського технологічного інституту, університетів Дюка, Джонса Гопкінса, Іллінойсу та Каліфорнійського університету. Всесвітній університет має на меті зробити найкращу освіту доступною кожному українцю. Серед нових курсів, перекладених українською мовою, представлені: «Python для баз даних»; «Python для веб»; «Революція у цифровому

маркетингу»; «Маркетинг у цифровому світі»; «Основи проєктного менеджменту: виконання і контроль проєкту» та інші.

Детальніше: <http://surl.li/ccmfi>, <https://t.me/UAmonogram/10647>

Фото: МОН

ПАРТНЕРСТВО З УНІВЕРСИТЕТАМИ

На сайті Європейської асоціації університетів у розділі «Голоси експертів» опублікована стаття Томаса Йоргенсена «ЄС повинен ставитись до університетів як до партнерів, а не як до інструментів». У ній наголошується, що погляд політиків на дослідження та інновації повинен виходити за межі вузьких економічних цілей. Програма Європейської Комісії на наступні п'ять років ґрунтується на дослідженнях, інноваціях та освіті, тому в центрі політики ЄС має бути переосмислення європейської економіки та академічного сектору. Що означають нові пропозиції Маріо Драгі, Енріко Летта та Мануеля Хейтора для європейської вищої освіти і досліджень? Є багато хороших новин для університетів. Але чи цей новий порядок денний повністю ураховує, як саме університети сприяють досягненню таких цілей, як конкурентоспроможність, і чи вбачають політики в університетах виключно інструменти досягнення вузьких економічних цілей? Європейські політики прагнуть, щоб університети розробляли конкретні технології, використовували спільні європейські ступені для навчання зі стратегічних дисциплін і розвивали фундаментальні дослідження як базу для інновацій. Але якщо європейські університети хочуть зробити свій внесок у сильну Європу, вони потребуватимуть сильної та наполегливої підтримки ззовні, брати участь у діалозі та формувати ефективні партнерства.

Детальніше: <http://surl.li/vgdpld>, <http://surl.li/jxpgfi>, <http://surl.li/mhkvzn>

Фото: EUA

НАУКА В АРГЕНТИНІ: ВАЖКИЙ ВИКЛИК СЬОГОДЕННЯ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Тома Вільямса «Аргентинські науковці рятуються від жорсткої економії через рік правління Мілея». У ній йдеться про протести, що відбулись у Буенос-Айресі під гаслами протидії скороченню університетської освіти. Вони були надзвичайно масштабними: за деякими оцінками у них брала участь чверть населення міста-мільйонника. Це свідчить про розуміння критичності проблем та величезне занепокоєння поточним становищем освітніх установ. Ситуація, з якою наразі стикаються аргентинські університети та науковці-дослідники в цій

країні, залишається жахливою. Зарплати вчених були знижені уполовину від їхньої реальної вартості на тлі спіральної інфляції, а «шокова» економія зменшила здатність державних університетів компенсувати персоналу це падіння. Багато хто побоюється, що тисячі вчених, які зараз масово залишають свої посади, - це лише початок катастрофічного відтоку. Причому, за словами Валерії Леві, заступника декана факультету точних і природничих наук Університету Буенос-Айреса, найбільше постраждали у цій ситуації молоді науковці. Середня місячна зарплата на посаді асистента викладача така, що не покриває обов'язкових витрат життєдіяльності. Багато хто вирішив поїхати з країни. Наразі президентська команда робить усе для скорочення бюджетного дефіциту «за будь-яку ціну». Такий «короткозорий» погляд нехтує важливістю вищої освіти і досліджень для розвитку країни. У довгостроковій перспективі поточна політика уряду Аргентини на думку багатьох фахівців матиме надзвичайні руйнівні наслідки для аргентинської наукової спільноти, і вже сьогодні видно основні тренди масштабного відтоку кадрів.

Детальніше: <http://surl.li/dpujld>, <http://surl.li/cyfqok>

Фото: pixabay.com

ONLINE LEARNING RANKINGS 2024

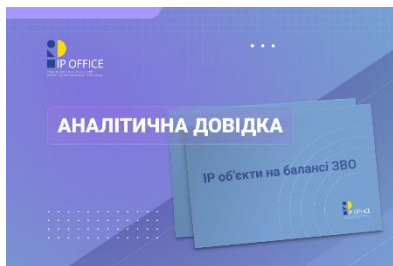

На сайті Times Higher Education опублікований черговий рейтинг ЗВО, орієнтований на оцінку онлайн-навчання - Online Learning Rankings 2024. У центрі уваги даного рейтингу досконалість викладання онлайн-програм університетів, а не їхні технічні можливості для організації навчання онлайн. Останнім часом онлайн-навчання набуло надзвичайного значення, разом із тим стали більш очевидними проблеми у його реалізації. Онлайн-освіта дозволила студентам продовжити навчання під час пандемії COVID-19, забезпечує доступ до вищої освіти тим, хто живе у зонах конфлікту, «освітніх пустелях», а також надає можливість професійного розвитку упродовж життя. Але якість такої освіти неоднакова, і оскільки важливість навчання онлайн стає все більш очевидною, виникла потреба у глобальному стандарті вимірювання якості викладання онлайн. THE Online Learning Rankings 2024 являє собою першу спробу виміряти онлайн-навчання у масштабі всього світу. Три українські ЗВО увійшли до світового рейтингу найкращих за онлайн-навчанням: Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Сумський державний університет, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна.

Детальніше: <http://surl.li/prpfxv>, <http://surl.li/gvmaac>, <http://surl.li/uagxjd>

Фото: pixabay.com

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА: ІР ОБ'ЄКТИ НА БАЛАНСІ УНІВЕРСИТЕТІВ

National IP&Innovations Hub оприлюднив інформаційно-аналітичну довідку «Об'єкти права інтелектуальної власності на балансі закладів вищої освіти: аналітична оцінка за видами та спеціалізацією ЗВО». Документ ґрунтується на вивченні динаміки даних щодо постановки об'єктів права інтелектуальної власності на баланс закладами вищої освіти та розглядає цей процес у контексті загальних тенденцій у сфері управління інтелектуальною власністю. Дослідження охоплює відомості щодо кількості та структури ОПІВ, які поставлені на баланси ЗВО у період 2019-2023 років у розрізі видів ОПІВ та спеціалізації закладів освіти. Ознайомлення з його матеріалами надає розуміння інноваційної активності, пріоритетних напрямів діяльності, ефективності управління інтелектуальною власністю тощо. Встановлено, що найбільше патентів на корисні моделі зберігається на балансах класичних та технічних університетів; позитивна динаміка постановки на баланс патентів на винаходи в університетах підкреслює зростаючий інтерес до технологічних інновацій; у 2023 році відновлено зростання загальної кількості ОПІВ, що свідчить про відновлення інтересу до інтелектуальної власності серед ЗВО після спадів у 2022 році.

Детальніше: <http://surl.li/vqkvwf>, <http://surl.li/uisymj>

Фото: IP

ФІНАНСОВІ ВИКЛИКИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Гербранда Толена «Маркетизація вищої освіти Британії полягає не лише у неолібералізмі». Наголошується, що політичне втручання у розвиток освіти свідчить про неправоту противників маркетизації, які вбачають неолібералізм коренем зла. Основним проблемним питанням наразі є ліміт плати за навчання, який підвищуватиметься разом з інфляцією, не вирішуючи по суті проблем, що викликали фінансову кризу, яка поглиблюється упродовж останніх семи років. Дискусії точаться і навколо того, чи модель фінансування з високою платою забезпечить кращі результати для студентів, держави та університетів. Це стосується не лише зменшення фінансового навантаження на платників податків, а й доступності вищої освіти для студентів. Разом із тим треба зрозуміти, чи усвідомлено є потреба заохочувати конкуренцію між університетами. Наразі спостерігається маркетизація вищої освіти Британії, яка проявляється по-різному - від переходу на корпоративне управління до підвищення значимості різноманітних рейтингів та брендингу. Хоча

способи, якими вища освіта стала ринковою та комерціалізованою, добре задокументовані, набагато важче відповісти на питання, чому ринкові підходи були запроваджені так швидко. Популярна відповідь вказує на неолібералізм - політичну доктрину, яка сприяє заснована на ринковій конкуренції, отже відмова від маркетизації розглядається як боротьба з великою, всеохоплюючою силою, яка здатна успішно трансформувати суспільство. Разом із тим, звучать голоси про необхідність більш широкого економіко-інструментального погляду на вищу освіту та роль держави (спостерігається розширення державного втручання в широкому діапазоні сфер, що виходять далеко за рамки підтримки ринкової конкуренції) відмови від несистемного, хаотичного формування політики вищої освіти. Жорсткий прагматичний підхід до використання державних фінансів спричинив «замороження» плати за навчання, яка фінансується за рахунок державних позик.

Детальніше: <http://surl.li/tggayt>, <http://surl.li/cycbvg>

Фото: pixabay.com

ПІДГОТОВКА ДО ПАРТНЕРСТВ ЗВО ТА БІЗНЕСУ

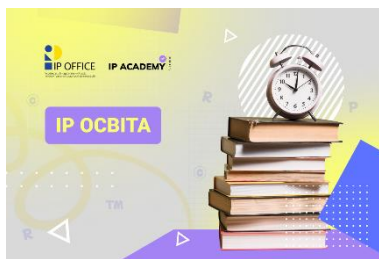
Команда Genesis підготувала добірку порад для закладів вищої освіти «Як університетам будувати співпрацю з бізнесом: алгоритм підготовки до партнерства». В опублікованому матеріалі пропонується покрокова інструкція з підготовки освітнього закладу до формування партнерств. Пропонується на початку провести аналіз можливостей та потреб, оцінивши внутрішні ресурси ЗВО (дослідження, проекти, програми) й обравши сфери, у яких експертиза закладу буде найбільш цінною. Далі потрібно підготувати пропозиції у контексті взаємних інтересів з бізнесом, обрати формат співпраці. Після цього можна переходити до пошуку потенційних партнерів, аналізуючи список компаній, складений на основі аналізу ключового ринку та готувати персоналізовані пропозиції. Коли це буде зроблене, варто перейти до підготовки презентаційних матеріалів та майбутнього обговорення, заздалегідь обмірковуючи сильні і слабкі сторони партнерств. Надалі настає етап комунікаційний - надсилаються персоналізовані листи, обговорюються можливості організації зустрічей, ведеться діалог, під час якого потрібно максимально чітко говорити про можливі переваги для бізнесу та доводити реальну готовність ЗВО до гнучких умов співпраці. Ефективне партнерство університетів та бізнесу потребує чіткого плану та взаємного бажання досягати результатів.

Детальніше: https://t.me/navchai_smilyvo/336, https://t.me/navchai_smilyvo/325

Фото: *Genesis*

БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

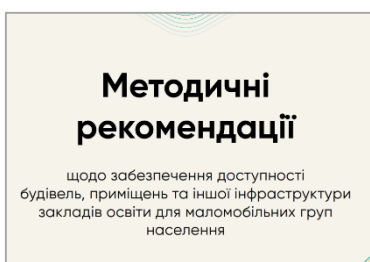
IP Academy презентувала новий масштабний проєкт «Навчання упродовж життя: можливості безперервної освіти в сфері інтелектуальної власності». Його мета полягає у всебічному інформуванні усіх зацікавлених осіб про освітні можливості у сфері ІР, зокрема - навчальні центри, програми підготовки та підвищення кваліфікації для різних категорій (як за віком, так і за

фахом). У ньому пропонується огляд корисних ресурсів для відстеження новітніх подій у сфері інтелектуальної власності у різних країнах світу, актуальні відомості про освітні програми для здобуття вищої освіти у сфері інтелектуальної власності як в Україні, так і за кордоном, можливості навчання на короткострокових курсах тощо. У першій частині видання увага зосереджена саме на тренінгових центрах, які співпрацюють з Академією Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO Academy).

Детальніше: <http://surl.li/fufkik>, <http://surl.li/kkikst>, <http://surl.li/aeadxw>

Фото: IP Academy

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Міністерство розвитку громад та територій України затвердило Методичні рекомендації щодо забезпечення доступності будівель, приміщень та іншої інфраструктури закладів освіти для маломобільних груп населення. Документ підготовлений на виконання Плану заходів з реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період

до 2030 року. Він має на меті методично підтримати діяльність власників будівель, приміщень та іншої інфраструктури закладів освіти, спрямовану на створення безперешкодного середовища. Пропоновані рекомендації можуть бути цінним допоміжним інструментом визначення ключових проблем доступності та формування рішень для їх розв'язання. У посібнику визначено першочергові заходи з облаштування доступності (створення пішохідних доріжок, місць паркування, прилеглої території, пандусу, входів до будівлі, коридорів, приміщень та ліфтів, санітарно-гігієнічних приміщень), особливості для закладів різного рівня освіти (лекційних аудиторій, лабораторій, класів, бібліотек, ігрових кімнат, приміщень для осіб з інвалідністю або певним видом функціональних порушень, що здобувають професійну, професійно-технічну та/або вищу освіту; осіб з інвалідністю або певним видом функціонального порушення, що здобувають науковий ступінь у закладах вищої освіти;

вихователів, вчителів, викладачів, наукових співробітників та іншого персоналу, що належить до маломобільних груп населення).

Детальніше: <http://surl.li/kpybid>, <http://surl.li/wltkfg>,

Фото: pixabay.com

РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКИХ НАВИЧОК ТА КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Емілі Дотт і Террі Чарлтона «Чи є ІІІ-грамотність інформаційною навичкою?». Автори наголошують, що для використання сильних сторін генеративного штучного інтелекту та розуміння обмежень, притаманних цій технології, студенти повинні розвивати свої дослідницькі навички та навички критичного мислення. Коли ГШІ перейшов з рівня нішевого інструменту у категорію легкодоступних інструментів, він став сприйматись як загроза для навчання. Служба розвитку навчання та викладання Університету Ньюкасла у співпраці з бібліотекарями розгорнули дискусію про різні види грамотності у вищій освіті – академічну, цифрову, оцінювальну. Усі вони формують компетенції, необхідні студентам для досягнення успіху в освіті та їхньої майбутньої трудової кар'єри. Основною грамотністю для бібліотекарів є інформаційна – вміння знаходити та критично оцінювати інформацію з різноманітних джерел (від книг і статей до веб-сторінок та академічних баз даних). Бібліотекарі допомагають інформувати студентів та викладачів про набуття під час навчання і викладання навичок критичного ставлення до роботи з інформацією. Разом із тим, суспільство наразі широко обговорює проблеми поширення алгоритмів штучного інтелекту, оскільки це несе небезпеку розвитку людських навичок. Отже, необхідно тримати у фокусі питання критичного мислення для аналізу згенерованих ГШІ результатів.

Детальніше: <http://surl.li/cxmzyu>

Фото: pixabay.com

OPEN DATA MATURITY 2024

Мінцифри повідомляє про публікацію чергового європейського рейтингу відкритих даних Open Data Maturity. Він представляє інформацію про результати спеціального дослідження зрілості відкритих даних, яке проводиться для вимірювання прогресу європейських країн у просуванні, полегшенні доступності та повторного використання інформації, що походить із державного сектора. Чотири аспекти зрілості відкритих даних включають визначення рівня

розвитку національної політики сприяння відкритим даним; доступність даних на національних порталах; якість метаданих; ініціативи щодо моніторингу повторного використання та впливу відкритих даних. Представлені відомості щодо стану відкритих даних у країнах-членах Євросоюзу, а також довідкові відомості про доступність звіту, методичних документів, інформаційних бюлетенів і супровідних даних. Загалом у дослідженні взяли участь 34 країни, серед яких найкращі показники отримала Франція, за якою слідують Польща та Україна. Вітчизняний рівень зрілості відкритих даних оцінюється у 97 %, тоді як середній європейський показник - 83 %.

Детальніше: <http://surl.li/hyqity>, <http://surl.li/bfupjs>, <http://surl.li/qxdyhb>, <http://surl.li/bsrvec>

Фото: Мінцифри

ЗАЛИШАТИСЯ З ТЕПЛОМ, ЗВ'ЯЗКОМ ТА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЄЮ

На порталі «ДіяОсвіта» у відкритому доступі опубліковані рекомендації «Як залишатися зі світлом та на зв'язку під час знеструмлень». Вони містять поради щодо того, як залишатись на зв'язку та отримати доступ до джерел живлення навіть під час регулярних знеструмлень. Пропонується безпечно задіяти зарядні станції, повербанки, джерела безперебійного живлення, газові прилади, подовжувачі, сонячні панелі, акумулятори, генератори, газові й твердопаливні котли, обігрівачі, електричні ковдри, а також навчитись користуватись засобами пожежогасіння. Фахівці допоможуть підготуватися до знеструмлень багатоквартирного будинку та підтримувати тепlopостачання. Пропонується також ознайомитись з матеріалами відкритого курсу «Не стій - вмикай: світло, тепло, інтернет», доступного на освітній онлайн-платформі «Дія.Освіта».

Детальніше: <http://surl.li/frclwf>, <http://surl.li/aoxryb>

Фото: Дія.Освіта

КЛАСИ НА ОСНОВІ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Стівена Хілтона та Бланкі Хілтон «Ласкаво просимо до вашого класу, заснованого на віртуальній реальності». У ній автори говорять про зростаюче значення VR-інновацій на освітнє середовище, їх спроможність зробити його дійсно інклюзивним і сталим. Адже справедливість доступу до освіти залишається глобальною проблемою в сучасну цифрову епоху, створюючи розрив між тими, хто має можливості фізичної підготовки на сучасному

коштовному науковому обладнанні, і тими, чия підготовка є чисто теоретичною. Такий поділ перешкоджає глобальній науковій рівності у працевлаштуванні, оскільки ті, хто не має доступу до очного навчання, перебувають у значно гіршому становищі на ринку праці. Стівен і Бланкі спираються на досвід Університету Мармара із використання технологій віртуальної реальності. Було поєднано багатомовні розмовні аватари штучного інтелекту з цифровими подвійними моделями поточного обладнання для 3D-друку. Завдяки цьому студенти та дослідники з будь-якої точки світу можуть отримати доступ до високоякісного навчання та ресурсів будь-якою мовою, незалежно від свого місцезнаходження. У статті розглядаються основні ідеї створення освітнього центру на основі VR; подолання викликів і налагодження партнерств, пропонуються практичні поради щодо навчання за допомогою VR.

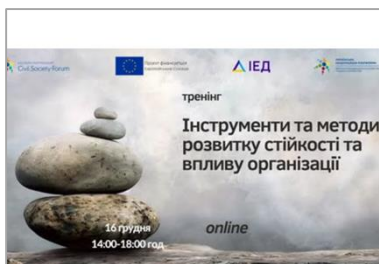
Детальніше: <http://surl.li/svgnwu>

Фото: pixabay.com

3. Наукові заходи

ПОБУДОВА ІМІДЖУ ОРГАНІЗАЦІЇ

16 грудня 2024 року в онлайн-форматі відбувся тренінг «Інструменти та методи розвитку стійкості та впливу організації». Захід був покликаний представити усім зацікавленим сторонам методичні підходи та практичні інструменти забезпечення стійкості та підтримки впливовості організацій завдяки підвищенню організаційної спроможності, покращенню командної співпраці, формуванню іміджу та впізнаваності, розвитку проєктного управління. Обговорювались наступні питання: як зробити організацію впізнаваною, стійкою та впливовою; з чого складається та як забезпечується спроможність організації; що таке «спільнотворення»; розбудова партнерств; налагодження комунікацій з донорами; ефективне використання онлайн-інструментів для просування іміджу організації в мережі інтернет. Захід проводиться в рамках проєкту «Підтримка діяльності Української національної платформи ФГС СхП в 2024», що фінансується Європейським Союзом. Організатори: Українська платформа Форуму громадянського суспільства Східного Партнерства, Agency of European innovations / Агенція європейських інновацій.

Детальніше: <http://surl.li/knftvh>, <http://surl.li/ccegsx>

Фото: організатори

ШІ В АНТИПЛАГІАТНІЙ ПЕРЕВІРЦІ

16 грудня 2024 року відбувся вебінар «Перевірка на Штучний Інтелект в системі StrikePlagiarism». Захід був покликаний надати викладачам, студентам та користувачам системи StrikePlagiarism.com інформацію щодо стандартів академічної доброчесності та ефективної інтеграції в освітній процес технології перевірки текстів на наявність текстових запозичень. Учасники заходу дізналися про ризики та відповідальність неетичної поведінки; отримали пояснення щодо роботи з текстами, які згенеровані з використанням інструментів ШІ; покращили свої навички у роботі з сервісом перевірки текстів (як алгоритми StrikePlagiarism ідентифікують фрагменти тексту, створені ШІ, які саме ідентифікатори дозволяють відрізнити текст, згенерований ШІ, від тексту, написаного людиною; як ці результати перевірки виглядають у звіті подібності та що означають показники ймовірності ШІ у результатах оцінювання оригінальності); обговорили проблеми і ризики, які створює використання ШІ для освітнього процесу в цілому та академічної доброчесності зокрема. Організатор - StrikePlagiarism.

Детальніше: <http://surl.li/pcmzqq>

Фото: організатор

ВІДКРИТА НАУКА ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

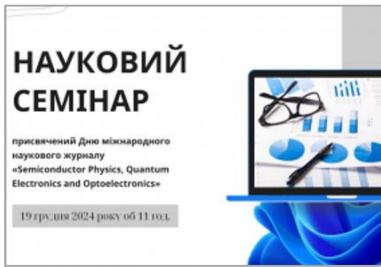
18 грудня 2024 року в онлайн-форматі відбулася лекція «Відкрита наука та академічна доброчесність». Це був черговий захід у рамках курсу для дослідників з питань академічної доброчесності. Розглянуто зміст поняття «академічна доброчесність» як важливої обов'язкової складової успішності університетів, науковців, викладачів та професіоналів, оскільки вона є базою для формування довіри колег, роботодавців, спонсорів, грантодавців, партнерів, без неї неможлива якісна освіта і наука. Організатор - Бібліотека КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Детальніше: <http://surl.li/optezy>,
https://t.me/kpi_library/4178

<https://bit.ly/48CGKQy>,

Фото: організатор

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ SPQEO

19 грудня 2024 року у змішаному форматі відбувся науковий семінар, присвячений міжнародному науковому журналу «Semicon Physics, Quantum Electronics and Optoelectronics» (SPQEO). Журнал, заснований у 1998 році, став одним з перших англomовних наукових журналів у галузі фізики напівпровідників, квантової електроніки та оптоелектроніки в Україні. Захід став площадкою для обговорення минулого, сьогодення та майбутнього цього видання, проблем його розвитку та викликів, що стоять перед науковими виданнями в цілому. Також окремо розглянуто питання інтеграції способів цитування у міжнародні бібліографічні менеджери; заходи щодо підвищення рейтингу наукового журналу SPQEO; нові можливості для забезпечення ефективної наукової комунікації (спілкування, презентація результатів досліджень, залучення молодих науковців). SPQEO публікує матеріали, присвячені сучасним досягненням у фізиці напівпровідників, нанота гетероструктурах, лінійній та нелінійній оптиці, квантовій електроніці, оптоелектроніці та сенсорах. Організатор - Інститут фізики напівпровідників імені В.Є.Лашкарьова НАН України.

Детальніше: <http://surl.li/enbwhh>, <http://surl.li/rtplvw>

Фото: організатор

СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО КОНТЕНТУ

19 грудня 2024 року в онлайн-форматі відбувся міжнародний семінар «Розвиток інклюзивного освітнього середовища на основі студентоцентричного підходу». Захід був покликаний розкрити загальні підходи до створення інклюзивного освітнього контенту, сутність механізму побудови індивідуальних освітніх траєкторій та обрання цифрових інструментів забезпечення інклюзивної освіти. Обговорювалися наступні питання: перспективи розвитку вищої освіти відповідно до принципів ЄПВО; побудова індивідуальних освітніх траєкторій на основі студентоцентричного підходу; європейські тренди і практичні кейси з побудови індивідуальної освітньої траєкторії; розроблення освітніх програм з використанням цифрових інструментів інклюзивного освітнього процесу; роль викладачів і студентів ЗВО в реалізації індивідуальної освітньої траєкторії. Організатори: Національний Еразмус+ офіс в Україні, Міністерство освіти і науки України, Команда Національних експертів з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+.

Детальніше: <http://surl.li/hzmgpz>, <http://surl.li/ojpczj>

Фото: організатори

МІЖНАРОДНІ СТИЛІ ЦИТУВАННЯ

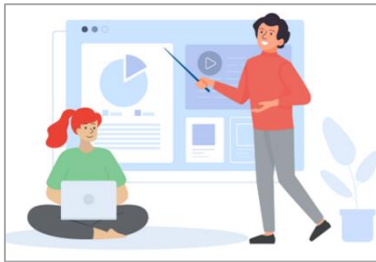

19 грудня 2024 року в онлайн-форматі відбулася чергова відкрита лекція «Міжнародні стилі цитування: від обговорення до ефективного використання». Захід проводився у рамках курсу для молодих дослідників «Must-have для дослідницької діяльності». Були розглянуті різні аспекти дослідницької діяльності - від пошуку джерельної бази до оформлення списку посилань та підтримки іміджу науковця. Організатор - Бібліотека КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Детальніше: <http://surl.li/mekwrn>, <https://tinyurl.com/4smksuhf>,
https://t.me/kpi_library/4177

Фото: КПІ

ОНЛАЙН-ВОРКШОП ВІД GOOGLE FOR EDUCATION

23 грудня 2024 року відбудеться практичне заняття «Можливості Gemini для вищої освіти». Захід стане площадкою для спілкування представників українських закладів освіти та сертифікованих тренерів Google з приводу застосування Gemini у системі вищої освіти. Планується обговорити питання планування освітнього процесу; розроблення матеріалів для занять; оптимізації процесу оцінювання навчальних результатів; автоматизації рутинних процесів за допомогою сервісів Google Workspace for Education та Gemini. Організатори: Google, Міністерство освіти і науки України.

Детальніше: <http://surl.li/qbxwah>, <http://surl.li/dshwld>, <http://surl.li/ddmuhg>

Фото: Google for Education

ДАНІ WOS У ГАЛУЗІ СУСПІЛЬНИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ НАУК І МИСТЕЦТВА

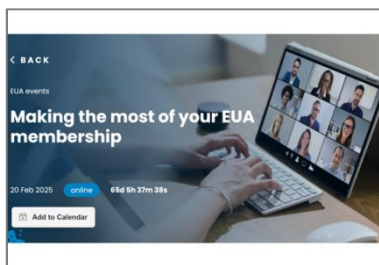
30 січня 2024 року відбудеться вебінар «Розширте свої відкриття з даними у Web of Science Core Collection щодо суспільних, гуманітарних наук і мистецтва». Захід покликаний надати учасникам інформацію про можливість використання міжнародної наукометричної бази Web of Science як колекції індексів цитування, аналітичного інструменту зв'язків між науковими дослідницькими статтями, журналами і книгами у природничих, суспільних, гуманітарних науках та мистецтві. Під час вебінару планується обговорити найкращі практики з пошуку джерельної бази наукової інформації,

їх аналізу та використання для максимально ефективної роботи з бібліографією.
Організатор – Clarivate.

Детальніше: <http://surl.li/xjuyyq>, <http://surl.li/oqfdsz>

Фото: організатор

ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА З ЄВРОПЕЙСЬКОЮ АСОЦІАЦІЄЮ УНІВЕРСИТЕТІВ

20 лютого 2025 року відбудеться вебінар «Як отримати максимум від членства в EUA». Він покликаний продемонструвати представникам адміністрації університетів та усім зацікавленим сторонам можливості різнопланової співпраці із Європейською асоціацією університетів у різних сферах - заходах EUA, проектах, робочих групах тощо. Під час вебінару відбудеться обговорення практичних прикладів тематичної та політичної роботи EUA, досвіду представлення асоціацією інтересів своїх членів та формування політики ЄС у галузі освіти і науки, використання послуг EUA для побудови професійних спільнот і підтримки місій окремих наукових та освітніх установ. Організатор – Європейська асоціація університетів.

Детальніше: <http://surl.li/enbwhh>, <http://surl.li/rtplvw>

Фото: скріншот

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ.

Він створюється в рамках реалізації проєкту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

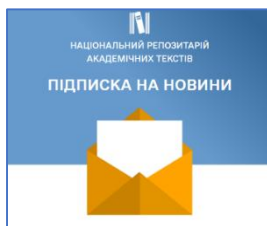

<https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/>, <https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/>

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL

<https://t.me/NationalRepository>

<https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQItYQzEroTVETPdJlh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p>

Усі бажаючі можуть оформити підписку на повідомлення про події, документи і заходи, які публікуються на ресурсах Нацрепозитарію. Для цього на головній сторінці вебпорталу у сервісі «підписка» достатньо обрати зручну періодичність повідомлень (щодня або раз на тиждень) та цільову спрямованість (науковцям, освітянам, інноваторам).

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/newsletter-list/>, <https://nrat.ukrintei.ua>